

Til § 7

§ 7 afløser den nuværende lovs § 1, stk. 1, og § 4, stk. 1 og 2.

1) Ved formuleringen af § 7, stk. 1, understreges to forhold:

Ombudsmandens kompetence afgrænses på et institutionelt grundlag, mens den gældende lov afgrænser ombudsmandens kompetence på såvel et institutionelt som et personrelateret grundlag.

Med den nye formulering bringes lovteksten i overensstemmelse med en fast praksis, hvorefter ombudsmanden kun i helt ekstraordinære situationer retter sine undersøgelser mod bestemte personer i den offentlige forvaltning. Se nærmere under pkt. 2 a og j i de almindelige bemærkninger.

Kommunernes forvaltning sidestilles – med respekt af lovforslagets § 8 – med statens. Den nugældende lovs § 4, stk. 2, om begrænsningerne i ombudsmandens kompetence over for kommunerne er ikke gentaget.

Om baggrunden for ændringen se pkt. 2 b under de almindelige bemærkninger.

Ophævelsen af de nugældende begrænsninger omfatter alle kommunale organer. De kommunalpolitiske organer, kommunalbestyrelsen, udvalgene, borgmesteren og i magistratskommuner magistratsmedlemmer vil efter lovforslaget fuldt ud høre under ombudsmandens virksomhed.

Det samme gælder ansatte i den kommunale forvaltning, herunder ansatte i kommunale institutioner m.v.

Det forhold, at ombudsmandens kontrolvirksomhed udstrækkes til at omfatte hele den offentlige forvaltning, medfører endvidere, at ombudsmanden uden begrænsninger vil få indseende med en række myndigheder, der har tilknytning til kommunerne, men som har en i forhold til kommunalbestyrelserne selvstændig kompetence, og som ikke er omfattet af det kommunale tilsyn. Som eksempler herpå kan nævnes de kommunale skattemyndigheder, folkeoplysningsudvalgene og skolebestyrelserne ved folkeskolerne.

Afgrænsningen af ombudsmandens kompetence over for lokale nævn af domstolslignende karakter som f.eks. skatteankenævn og huslejenævn vil skulle ske efter de almindelige principper for afgrænsning af ombudsmandens kompetence i forhold til domstolene og domstolslignende nævn, jf. pkt. 2 c under de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede ændring indebærer, at kommunale fællesskaber, jf. den kommunale styrelseslovs § 60, som ombudsmanden i sin hidtidige praksis ikke har

anset sig for kompetent over for, nu vil være omfattet af ombudsmandens kontrolvirksomhed.

2) § 7, stk. 2 og 3, angår ombudsmandens forhold til domstole og domstolslignende nævn. Utvivlsomme domstole er – som hidtil – ikke omfattet af ombudsmandens indseende. Nævn, som i betryggende former træffer afgørelse om tvister mellem private, falder ligeledes udenfor. Ombudsmanden må i hvert enkelt tilfælde afgøre, om et nævn ved opgaver, sammensætning og procesform er omfattet af § 7, stk. 3.

Nævn, der er domstolslignende ved at udøve en funktion, der ligner domstolens prøvelse efter grundlovens § 63, og nævn, der under domstolslignende former tager stilling til særlig væsentlige retsforhold mellem forvaltningen og borgerne, er ikke omtalt i lovteksten. Lovgivningsmagten forudsættes for hvert af disse domstolslignende nævn at tage stilling til, om vedkommende nævn skal være omfattet af ombudsmandens indseende.

Se i øvrigt de almindelige bemærkninger under pkt. 2 c.

3) Forvaltningslovens § 1, stk. 2, offentlighedslovens § 1, stk. 3, samt § 2 i lov om offentlige myndigheders registre indeholder alle bemyndigelse til, at det ved bekendtgørelse bestemmes, at de pågældende love skal gælde helt eller delvis for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger m.v., som ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning.

Bemyndigelserne gælder dog kun, hvis udgifterne ved de pågældende organers virksomhed overvejen- de dækkes af statslige eller kommunale midler, eller i det omfang de pågældende organer ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens eller en kommunes vegne.

Offentlighedsloven og forvaltningsloven er udvidet til at omfatte Fællesudvalget for Bepantning (bekendtgørelse nr. 548 af 15. august 1989) og forvaltningsloven til at omfatte Patientforsikringsforeningen (bekendtgørelse nr. 652 af 23. juli 1992).

I samme udstrækning de generelle forvaltningsloves anvendelsesområde udvides i henhold til de nævnte bestemmelser, skal ombudsmanden efter lovforslagets § 7, stk. 4, have adgang til at inddrage de nævnte organer under sin virksomhed.

En beslutning efter stk. 4 bør meddeles det pågældende selskab, den pågældende forening eller institution. Desuden skal ombudsmandens beslutning offentliggøres i den årlige beretning samt meddeles Folketingets Retsudvalg.

Til § 8

§ 8 svarer med nogle uvæsentlige sproglige ændringer til § 4, stk. 3, i gældende lov. Se i øvrigt om